

Rapport från Riksstämman 2011.

För mig var det tre intensiva och lärorika dagar i Stockholm. På onsdagen hade vi vårt program. Vi började på morgonen med ett möte mellan styrelsen och personer som är intresserade av forskning. Vi var alla överens om att det är viktigt att stimulera forskningen speciellt hos unga läkare och helst läkare under utbildning, Läkarstudenter som börjar forska hamnar lätt på områden som kommer tidigt i utbildningen och som är forskningsinriktade. När turen kommer till barnpsykiatri är det sent i utbildningen och man är ofta sugen på att börja arbeta. Det är därför viktigt att komma in tidigt i utbildningen och ge studenterna intressanta forskningsuppslag genom de fördjupningskurser som man kan välja. Vi pratade också om att stimulera ST-läkarna att publicera och presentera sina vetenskapliga arbeten på kongresser typ Riksstämman.

Därefter började de fria föredragen. Susanne Bejerot presenterade sin forskning där hon tydligt kunde se att motoriska svårigheter var en riskfaktor för att utsättas för bla mobbing. Niklas Långström pratade en del om genetikens roll, han tog ett intressant exempel. Man kan se att mammor som röker under graviditeten ha större risk att få barn som har ADHD. Det förefaller vara ett tydligt orsakssamband tills man jämför de mammor som lyckades sluta röka efter graviditeten med de mammor som inte kunde sluta. Då såg man att de som lyckades att sluta efter graviditeten hade lika många barn med ADHD som de som inte rökte alls medan de som inte kunde sluta röka hade klart fler barn med ADHD. Det ger en tankeställare att det inte alltid är så lätt att se orsakerna till ett beteende fast man ser ett tydligt samband. Bra att tänka på när man hör alla rapporter i Radion vetenskapsprogram.

Ulf Wallin, vår moderator höll själv ett föredrag om familjeklimat i anorektiska familjer och hur man kunde påverka detta positivt genom multifamiljeterapi. Han visade tydligt hur närhet och värme ökade, kaos minskade men spontaniteten var den samma.

En engagerad föreläsare med ett intressant omvälvande budskap

Efter lunch hade barnpsykiatrien en gästföreläsare från Holland Dr LMJ Pelsser, som också deltog i det efterföljande symposiet, "Kan man äta sig lugn och glad". Pelsser presenterade sin forskning som publicerades i Lancet tidigare i år. Hon kunde visa att om man ger barn 4-8 år lågallergi kost under 5 veckor blev 64 % fria från sin ADHD och återfick sina symptom när de började äta vanlig mat. De som blev fria från symptom blev helt friska! De har nu börjat behandla barn med denna kost och startar med 5 maträtter, kalkon, kyckling, ris, päron, vissa grönsaker och vatten. Man kan komplettera med potatis, frukt och vete om dieten blir för svår att hålla. Efter 5 veckor lägger man till ett och ett födoämne tills man hittar det ämne som orsakar ADHD symptomen. Detta är individuellt för olika barn. Man kontrollerade IgG och IgE men detta gav ingen vägledning, viktigt då alternativ medicin ofta tar IgG och ger kostråd efter svaren. Pelsser pratade också om att det inte finns belegg för att socker eller färgämnen eller Omega-3 har någon effekt och man inte skall ge vidlyftiga kostråd utan att man provat ut det födoämne som barnet är allergiskt mot. Redan när jag läste artikeln blev jag också intresserad av dessa nya spännande tankar och nu när jag hört dr Pelsser så känns det som man bara måste prova detta. Det passar bra att nästa utbildningstillfälle som vi har med klinikens läkare och sjuksköterskor handlar om kostens betydelse.

Ulf Wallin presenterade en över 30 år gammal studie där man kunde konstatera att försökspersonerna hade alla symptom på anorexia. Jag trodde att det handlade om anorektiska patienter tills Ulf avslöjade att det handlade om soldater som utsattes för svält. Det var också tankeväckande hur symptomen beror på just svälten.

Per Gustavsson pratade om Omega-3 och ADHD. Det finns en viss effekt men tyvärr relativt liten och jämförbar med den effekt som fanns i den kontrollgruppen i Pelsners studie enligt ovan.

Barnläkare Eva Östblom pratade om födoämnesallergi. Hon menade att 4 % av alla barn har någon form av matallergi. Det viktigaste är eliminera det ämne som man tror att barnet är allergiskt mot och att återintroducera ämnet för att se om allergin kommer tillbaka. När Eva pratade tänkte jag på att det kanske blir samma sak med ADHD som med enures. I framtiden kommer allergologer att utreda och behandla barn med ADHD precis som barnläkarna i dag behandlar barn med enures vilket tidigare var barnpsykiatriens uppgift. Barnpsykiatrien verkar vara den disciplin som tar hand om det komplicerade där det inte finns enklare orsakssammanhang.

Henrik Pelling var moderator och det var roligt att se hans entusiasm för Pelsners resultat. Henrik tyckte att vi nu måste prova denna behandling vilket jag helt håller med om.

Sist på dagen låg symposiet "barn i skärningspunkten". Det var ett symposium där jag själv deltog i en paneldebatt som representant för SFBUP, Christoffer Gillberg inledde med en presentation av begreppet ECCENCE. Detta handlar om att man tidigt upptäcker små barn som har svårigheter och sätter in åtgärder utan att vänta. Han tog exempel på att språkstörning eller extrem hyperaktivitet vid 2,5 ålder indikerar på autism eller liknade svårigheter. För att barnet skall få rätt hjälp behöver man bilda multiprofessionella team. På symposiet förslögs speciella ECCENCE team. För mig är inte hur man organiserar sig är det viktigaste utan att intresserade och kunniga personer från olika professioner samarbetar med insatser till barnet. För att vara säker på diagnoser som autism har man ofta långa och kanske flera utredningar innan man kommer fram till diagnos. Värdefull tid går där förlorad, likaså ökar risken att barnet får den diagnos som teamet är specialiserat på. Det kan bli organisationen som styr om barnet t.ex. får diagnosen autism eller ADHD. Om man istället snabbt behandlar kommunikationsstörning med beteendemodifikation så har man kommit igång innan diagnosen är klar och man vinner tid. På samma sätt skulle man tidigt kunna ge hyperaktiva barn lågallargikost enligt ovan utan att diagnosen var klar. Nobelpristagaren Arvid Carlsson sa vid en intervju att vi inom psykiatrien är förtjusta i våra diagnoser men att medicinerna inte känner till några diagnostiska gränser. Det är tankeväckande, vi behandlar inte diagnoser utan symptom.

På fredagen var jag på ett helt underbart symposium om Rossini, sin tids stora kompositör. Stephan Rössner berättade om personen Rossini och hans leverne och sjukdomar. Pianisten Bertil Wikman spelade piano och solisten Solveig Wikman sjöng mycket vackert. Detta symposium var en lisa för själen.

Sist på fredagen var jag på ett symposium om skolbarn med inlärnings- och beteendeproblem. Överskolläkare Cecilia Renman redogjorde för vad en skolläkare

och skolsköterska gör. Bo Winnerljung drog som hastigast att låga betyg är en stor riskfaktor för problem senare i livet oberoende av social status. Journalisten Maciej Zaremba tillförde lite liv till diskussionen när han berättade om att han praktiserat som elev och hur han efter två dagar fick ADHD på grund av den stökiga miljön. Han var mycket kritisk till lärarnas förmåga men framför allt kritisk till lärarutbildningen.

Nästa gång blir det svenska BUP kongressen i Stockholm 23-24:e april 2012. Jag hoppas att vi ses där.

Lars Joelsson ordförande i SFBUP.